

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Христо Петров Добрев, дмн
Ръководител на Катедра по дерматология и венерология,
Медицински Университет – Пловдив
Началник на Клиника по кожни и венерически болести,
УМБАЛ “Св. Георги” - Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен ”Доктор”,
област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1. Медицина,
докторска програма “Дерматология и венерология”

Автор: д-р Лидия Николова Тодорова
Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка
Катедра: Дерматология и венерология, МФ, МУ - Пловдив

Тема: КЛИНИЧНИ И ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ ПРИ АЛОПЕЦИЯ
АРЕАТА

Научен ръководител: Доц. д-р Цветана Абаджиева, дм
Катедра по дерматология и венерология, МФ, МУ - Пловдив

1. Общо представяне на процедурата

Представеният ми комплект материали на електронен носител е в съответствие с процедурата за придобиване на образователна и научна степен “доктор” и научна степен “доктор на науките” в МУ – Пловдив, описана в Правилника за академично развитие в МУ-Пловдив от 2021 год., и включва следните документи:

- Дисертация
- Автореферат

- Списък и копия на научните публикации и съобщения по темата на дисертацията
- Протокол от Катедрен съвет за отчисляване.

Докторантът е приложил 4 публикации.

Документите отговарят на изискванията за изпълнение на процедура по защита на дисертационен труд.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Лидия Николова Тодорова е родена на 23.07.1985 г. в гр. Пловдив. През 2008 год. завършва специалност философия в ПУ “Паисий Хилендарски” – гр. Пловдив и работи известно време като преподавател. През 2018 год. завършва специалност медицина в Медицински университет – гр. Пловдив. От 8 ноември 2019 год. е зачислена в редовна докторантура в Катедра по дерматология и венерология при МУ – Пловдив. От м. декември 2020 год. провежда редовна специализация по кожни и венерически болести в Клиника по кожни и венерически болести, УМБАЛ “Св. Георги” – гр. Пловдив и Катедра по дерматология и венерология, МУ – гр. Пловдив. От м.март 2020 год. е зачислена като редовен докторант в Катедра по дерматология и венерология. От м. февруари 2020 год. е назначена като редовен асистент по дерматология и венерология към едноименната катедра на МУ – Пловдив. До този момент е съавтор на четири пълнотекстови статии. Участвала е в научни форуми у нас и в чужбина, на някои от които е поканен лектор или представя клинични случаи и постери – 32nd Congress of the EAD, Berlin (2023), Salzburg Weill Cornell Seminar in Dermatology (2023), IMCAS World Congress, Paris (2024), Софийски дерматологични дни 2021-2023 год. Има участие в един научен проект. Член е на БЛС, БДД и EADV. Владее български, немски и английски език.

3. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд е посветен на заболяването алоpecia areata. То може да засегне двата пола във всяка възраст, да протече с единични обезкосмени полета или опадане на всички косми на тялото, отразява се върху качеството на живот на пациентите, а лечението му може да представлява истинско предизвикателство за дерматолога. В дисертацията се разглеждат някои епидемиологични и клинични аспекти на заболяването, връзката му с инфекцията COVID-19, с наличието на щитовидни антитела, промените в качеството на живот и терапевтичния ефект от приложението на PRP. Данните от направените проучвания допринасят за обогатяване на познанията за заболяването и

разширяват кръга от терапевтични възможности. Това прави темата на дисертацията актуална, оригинална и с практическа насоченост.

Поставените задачи са целесъобразни и свързани с целта на дисертационния труд.

4. Познание на проблема

От направения обширен литературен обзор е видно, че докторантът познава в достатъчна степен проблема.

5. Методика на изследването

В своето дисертационно проучване, докторантът е използвал клинични методи – анамнеза, преглед и оценка на тежестта на заболяването по клинична скала, индекс за оценка на качеството на живот, лабораторни методи – ELISA за определяне на щитовидни антитела, и трихоскопия с видеомикроскоп, Използваните методи са подходящи за постигане на целта и получаване на адекватен отговор на задачите, поставени за решаване в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е отпечатан на общо 148 стандартни страници формат А4. Той съдържа следните раздели: съдържание (5 стр.), използвани съкращения (2 стр.), въведение (2 стр.), литературен обзор (36 стр.), цел и задачи (1 стр.), материал и методи (6 стр.), резултати (20 стр.), обсъждане (18 стр.), изводи и заключение (2 стр.), приноси (1 стр.), библиография (19 стр.), списък публикации и участия по темата (3 стр.), благодарности (1 стр.) и приложения (25). Онагледен е с 13 таблици и 13 фигури, както и с клинични фотоси и трихоскопски снимки, включени в приложенията.

Съдържанието отговаря на основния текст. Използваните съкращения са коректно отразени.

Въведението и обзора са написани в достатъчен обем, което показва, че дисертантът има добра осведоменост по разработвания проблем. Обзорът включва няколко раздела – епидемиология, етиопатогенеза, клинична картина, изследвания, методи за оценка на тежестта на заболяването, диференциална диагноза, протичане и прогноза, качество на живот, връзка с COVID-19, локална и системна терапия на заболяването.

Целта на дисертационния труд и свързаните с нея задачи са дефинирани ясно и конкретно.

В проучванията, свързани с дисертационния труд, са включени общо 98 пациенти с различни форми на алоpecia areata, преминали през Клиниката по кожни и венерически болести за период от 4 години (2019-2023 год.). При всички пациенти са извършени проучвания на демографските данни, асоциираните заболявания, наличието на стресови въздействия и влиянието на COVID-19 инфекцията, както и на имунизацията срещу нея. При 30 пациенти е извършено определяне на щитовидните антитела, проведена е терапия с PRP, извършена е трихоскопско изследване и е оценено качеството на живот преди и след лечение.

Собствените проучвания са представени последователно, описани са прегледно и са онагледени с достатъчен брой таблици, фигури, клинични и трихоскопски фотоси.

Проучването на демографските данни показва, че от алоpecia areata боледуват по-често жени отколкото мъже (съотношение 2:1), във всяка възраст. При 62% от пациентите е имало повече от 1 епизод на окапване на косата. Най-честа клинична форма е алоpecia areata парциалис (41%).

При клиничните проучвания се установява, че при 73% от пациентите са били налице съпътстващи заболявания, от които най-често тиреоидит на Хашимото (21%).

До 6 месеца преди началото на заболяването, 18% от пациентите са боледували от COVID-19, докато ваксинация е извършена само при 3% от тях.

При 58% от пациентите, заболяването е започнало след преживян остър стрес.

В терапевтичното проучване пациентите са разделени на 2 групи – 23 пациенти с нормално и 7 пациенти с повишени щитовидни антитела. След приложение на PRP при 17% от пациентите е настъпило пълно възстановяване на косата, а при 41% е имало значително възстановяване на косата. По-добър ефект е наблюдаван в групата пациенти с негативни щитовидни антитела.

Наблюдаваното клинично подобрене е съпроводено с подобрене в качеството на живот на пациентите.

При трихоскопските изследвания са наблюдавани находки, специфични за заболяването, като техния брой намалява след лечение с PRP.

В раздела “Обсъждане” дисертантът прави задълбочен анализ на собствените резултати и литературните данни.

В края на изложението са направени 7 извода.

Книгописът съдържа 205 литературни източници, от които 10 на кирилица и 195 на латиница. 57 (28%) от източниците са отпечатани след 2018 год.

Дисертацията е написана на правилен и лесно четим български език.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертантът е дефинирал общо 6 приноси, които са разпределени както следва: 1 оригинален, 4 оригинални за България и 1 принос с практическо-приложен характер. Всички приноси могат да бъдат приети.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Списъкът на научните трудове свързани с дисертацията включва 4 реални публикации, от които 2 в реферирани в Scopus списания, 1 в национално списание и 1 в научен сборник. В 2 от публикациите дисертантът е първи автор.

Броят на представените реални публикации отговаря на изискуемите количествени критерии, заложи в Правилника за академично развитие на МУ - Пловдив.

9. Лично участие на докторантката

Докторантката е участвала лично в извършването на проучванията, свързани с дисертационния труд и тяхното обобщаване и анализиране.

10. Автореферат

Авторефератът е с общ обем от 59 страници. Той представя в резюме материалът, включен в проекта за дисертационен труд.

11. Критични забележки и препоръки

Дисертантът се е съобразил с отправените препоръки по време на вътрешната защита. Нямам критични бележки и препоръки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за академично развитие на МУ – Пловдив.

Дисертационният труд показва, че докторантката д-р Лидия Николова Годорова притежава задълбочени теоретични познания и професионални умения по научна специалност “Дерматология и венерология”, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователна и научна степен “Доктор” на д-р Лидия Николова Тодорова в докторска програма по “Дерматология и венерология”.

Заличено на основание
Чл.5 §1, б.“В” Регламент (ЕС)2016/679

29.02.2024 г.

гр. Пловдив

Рецензент:

(Проф. д-р Христо Добрев, дмн)